Ч. 80. Львів, пятниця, дня 8. (21.) цьвітня 1905. Річник IX.

Передплата
на »РУСЛАНА« виносить:
в Австриї:
на цілий рік . . . 20 кор.
на пів року . . . 10 кор
на чверть року . . 5 кор.
на місяць . . . 1·70 кор
За границею.
на цілий рік . . 16 рублів або 36 франків
на пів року . . 8 рублів або 18 франків
Поодиноке число по 10 сот.

РУСЛАН

»Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.« — З Руслановиx псальмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских сьвят о 5½ год. пополудни.
Редакция, адміністрация і експедиция »Руслана« під ч. 1. пл. Домбровского (Хорунщини). Експедиция місцева в Агенциї Соколовского в пасажі Гавсмана.
Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациї неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в »Надісланім« 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 с. від стрічки.

„Митрополитъ Галицкій Андрей Шептицкій и Галицко-русская Матица".

(Дальше).

В дальших виводах Б. А. Дідицкий оповідає про заведенє теперішньої правописи шкільної, на основі ухвал руско-учительскої анкети, скликаної Радою шк. кр. в маю 1892 р. на порученє міністерства просьвіти наслідком поданя Наук. Товариства ім. Шевченка. Наради і ухвали сеї анкети називає Б. А. Дідицкий тайними, що зовсім є незгідне з правдою, бо они відбували ся з виключенєм довірочности, отже не тайно, а до сеї анкети були покликані не сельскі і маломісточкові учителї, а професори рускої мови і літератури др. Омелян Огоновский і др. Степан Стоцкий, а крім того іспитовані учителї руского язика шкіл середних і учительских семінарий, як др. К. Лучаковский, проф. Т. Грушкевич, о. Ал. Тороньский, о. Онуфрій Лепкий, проф. Партицкий і такі, котрі або науковими працями на тім полї визначили ся, як проф. Н. Верхратский, або довгі літа учили руского язика в середних школах, як проф. А. Вахнянин, Ілярій Огоновский і ин.

Б. А. Дідицкий згадує о тім, що Ставропигія, Народний Дім, Гал.-руск. Матиця, Русская Радя і Общество Мих. Качковского піднесли протест проти фонетики, що »Русская Рада« збирала підписи між широкими верствами народу на той протест (не додає лише до того, що в деяких церквах дяки збирали підписи навіть від неписьменних, котрі підписували ся хрестиками, в деяких школах катедити від дітий шкільних — отже такий ареопаґ мав протестувати проти зміни правописи, а до того говорено підписуючим, що мають скасувати руску азбуку і т. п. нісенїтниці!) Дальше згадує Б. А. Дідицкий про се, як в міністерстві просьвіти бар. Ґавч мав нібито повірити реферат сеї справи секцийному шефови Ярбови (річ зовсім неможлива, бо Ярб був секц. шефом в міністерстві внутр. справ і не міг робити реферату для міністерства просьвіти!), котрий нібито списав 10 аркушів проти фонетики, але наука не устояла ся проти »висшої« будьто політики і фонетика війшла до школи,

Б. А. Дідицкий розказує дальше про »вторженіе еи (фонетики) также въ область нашой св. Церкви« (се зовсім невірно і натягнено, бо в Церкві нїхто не тикав церковних книг!), позаяк кардинал Сембратович і инші ординарияти наші одобрили уложені о Ал. Тороньским катехізми (малий і великий) для народних шкіл (отже тут не до Церкви але до школи »вторгнула« фонетика) і найбільше огірчений Б. А. Дідицкий тим, що в обох тих катехізмах печатані молитви кирилицею в церковно-славяньскім тексті, а побіч того на народну мову переклад »на новий фонетичний лад«. Вправдї признає сам Б. А. Дідицкий, що ініциятор (Тороньский, чи Кардинал) популярного перекладу молитов старої церковщини в тих катехізмах мав на цїли зробити ті молитви більше зрозумілими дітям а паче всего простому народови — і се навіть на єго погляд цїль добра і похвальна, алеж як можна молитву печатати фонетикою!! Яко арґумент проти введеня в народнім перекладї молитов фонетики висуває Б. А. Дідицкий се, що »ми Русини-унїяти (тут він признає ся до унії, але в урядовім письмі Матиці до Митрополита він стоїть на основі русской народной церкви (не грекочи руско-католицкої!) назначені Римом послужити преімущественними содїлателями в дїлї соєдиненія християньских Церквей в великом мірі Славяньства!«, а дальшим арґументом є обставина, що якийсь »русскій алюмнатъ-богословъ« в Золочівщині не умів перед Митрополитом в часї візитациї прочитати Апостола.

На се ми скажемо коротко, що хоч діти мали давнїйше читанки шкільні печатані етимольоґічною правописю, то не вміли читати Апостола, бо до того треба окремо вчити ся церковно-славяньского письма із скороченями (титлами) і тепер у фонетичних читанках є тексти церковно-славяньскі з титлами.

Отже та »новизна«, від котрої нібито Церков наша пострадає, по думці Б. А. Дідицкого і єго прихильників, станула поводом, що побудив Гал.-рус. Матицю до усуненя протекторату Митрополита. Дивна річ! Апробата катехізмів кардиналом Сильвестром Сембратовичем була дана 1896, а Гал.-рус. Матиця в своїм благороднім обуренню ждала аж пять років, поки ухвалила виразити Митрополитови своє недовірє і відняти єму право покровительства. (Мимоходом згадати треба і про сьмішну сплетню наведену Б. А. Дідицким в єго письмі, на яку ловлено старих воробців, будьто би пок. Сильвестер Сембратович з достоїньством кардинала дістав від Риму

Богдан Лепкий.

Стара пісня.

А як день той прийде,
Поцїлують в уста
І попросять тебе,
Щоб послушна була.

»Цить, голубонько, цить,
Шкода твоїх очий.
Ну, вспокійсь! Вже досить!
Не такий він страшний.

Таж і Господь велить
У законах своїх,
Щоб на сьвітї любить
Без ріжниці усїх...

Він проворний, меткий,
Не дурний, знає сьвіт.
Ну, й не дуже старий,
Щож то! Сорок пять лїт.

Се як раз молодець.
Тож не трать дармо сліз. —
І ведуть під вінець,
Як вівцю на заріз.

Паде зівяле листячко,
Немов тоті слова,
Що шепчуть їх на прощанне
Знеможені уста.

Паде зівяле листячко,
Немов надії цьвіти,
Що з серця обтрясає нам
Недобрий, зимний сьвіт.

Паде зівяле листячко,
Паде, паде, паде —
А з півночи далекої
Зима з морозом йде.

Яке понижене страшне,
Який примір облуди.
До шлюбу він єї веде.
Дивіть, дивіть ся люди!

Вже вклякли разом, вже собі
Любов сьвяту шлюбують,
Не вірте їм! Не вірте, нї!
Вони лиш так, жартують.

Жартують бідні; жарт страшний,
Убийство душ і тїла.
Спинїть їх! Гляньте, він блїдий,
Вона, як сніг збілїла!

Спинїть їх!... Годї. Не хотять...
Се прецїнь їх робота.
Сьвятим кадилом обкадять
І кинуть до болота.

У людоїдів за лікоть перкалю
Доньку продасть тобі батько без жалю.

А Самоєди, страшні бузовіри,
Жінки купують за шріт і за шкіри.

Кафр за корови, а хлопцї в Манцонї
Свої дївчата міняють за конї.

У Туркестанї знов, батько убогий,
Доньку свою продає за — безроги.

Страх погадати і лячно глядїти
На тую дикість, без сонця просьвіти.

У нас інакше. Культура і поступ
Дає до щастя усякому доступ.

У нас — ти навіть не вчуєш небоже,
Коли на тебе кайдани наложать.

Ми люди серця. В нас сльози на верха.
Губи — холява, совість — ґуттаперха.

До милої менї близько
Йно через стависько.
Вчора дощик, нинї дощик,
Завтра буде слизько.

Вчора дощик, нинї дощик,
Завтра виллють ріки.
Либонь ми ся дївчинонько
Розійшли на віки.

окрему привілеґію, завести фонетику в учебниках релїґії — кажемо сьмішну сплетню, бо наша Русь така наївна, що думає, що і в Римі мусять занимати ся азбучним питанєм руским!)

Виходить із сего наглядно, що між заведенєм фонетики в школах, а усуненєм покровительства Митрополита над Гал.-рус. Матицею нема ніякої причинової звязи і що сего уживає ся прямо яко викруту, бо Гал.-рус. Матиці ходило лише о облегченє, щоби могла свобідно іти в змаганях до омосковщеня.

(Конець буде)

З бразилїйских кольонїй.

(*Допись*).

Кольонїя: Antonio Candido.

(Дальше).

О загальній просьвітї на нашій кольонїї дуже мало могу написати. Старші, чого єще за молоду в Галичинї научили ся, ту в лїсах помалу забувають. Молодїж зростає без науки. Правда, що переживалисьмо тяжкі часи, де не о просьвітї треба було думати, але щоби з голоду не померти. Але тепер, дякувати Богу, настають лїпші часи, майже всї мають що їсти, хиба остатні нездари і непорадні часом відчувають брак деякої річи. Лекше тепер і найбіднїйшому жити, но щож, коли мало хто дбає о те, щоби дїтий своїх научити письма.

В портї Uniao da Victoria наші Русини-передміщани, за принукою о. місионаря заложили школу, обібрали професором Івана Сосновского з малими вимогами, але з сильною постановою, щоби дїтий чогось научити. Записалось 18 дїтий. З початку красно ходили і учили ся, аж коли учитель по двох місяцях упімнув ся о платню — з кождим днем дїтий уменшало число так, що по 4 місяцях заледво кількоро ходило до школи. Розуміє ся, перестав учити, бож потребував і на житє щось запрацювати. Єсли де, то тим дїточкам на передмістю треба письма, але родичі того не хотять розуміти.

На кольонїї Антонїо Кандідо, при дорозї, два місяцї тому отворено школу. Дїточок досить, бо назбирало би ся до 30, що конче потребують науки, але і ту нема згоди, бо не всї посилають дїтий до школи. На другій лїнїї, де то суть ті письменні проводирі, школи нема, бо їм не в голові школа, а лиш тоє, щоби наперекір іти і на своїм поставити та бунтувати людий! Гей проводирі схаменїть ся! Чи не лїпше заняти ся школою, та заохотити людий до посиланя дїтий до школи, як туманити нарід і роздвоювати єго? Богато дїтий на вашій лїнїї дичіє, бо коли не навчать ся свого письма, то з часом забудуть свою рідну мову, виречуть ся своїх найбільших сьвятощів, як обряду, релїґії, св. Церкви. Стануть они колись, єсли тепер не дасть ся їм доброго проводу, гіршими від диких бубрів.

На Жанґадї на одній части кольонїї поза рікою учив майже через 6 місяців Іван Цимбалюк. Коли дїти зачали переставати ходити, він закінчив школу. Тепер знов надумують ся люди, щоби розпочати школу. Видно, що чують більшу потребу учити своїх дїтий, як передміщани з порту Uniao. На инших лїнїях, як при новій дорозї і на старій трошї до сего часу нема школи, хоч о. місионар накликував їх і заохочував нераз. В остатних часах вже направду надумують ся поважнїйші кольонїсти над школою і приходять до переконаня, що зле буде, як дїти будуть зростати без науки.

Кілька місяців тому заложилисьмо собі на лїнїї Антонїо Кандідо при дорозї читальню. Вписало ся до неї 22 членів. Маємо надію, що і прочі впишуть ся. Великих вкладок не можемо робити, бо трудно о гроші. Вписового платить ся 1 мр., а кождого місяця по 100 рейсів. Вписалисьмо читальню нашу до Товариства »Просьвіти«. Хочемо через тоє мати лучність з рідним краєм. До сего часу в читальняній бібліотецї кромі кількох книжочок »Просьвіти«, нїчого не маємо. Як довідуємось, на Жанґадї також заложили читальню і вписало ся до неї 42 членів. Вкладка така сама, як у нас. Члени читальнї наміряють в короткім часї отворити свій склеп з капіталом 3 тисячів мільрейсів. Приходять до переконаня, що тяжко запрацьований вентин повинен лишитись у себе, а не у чужинцїв, котрі збогачуючись рускою кервавицею, ще часто густо посьмішковують ся з нас. Нїмцї та Італїйцї майже в цїлій Паранї взяли в руки торговлю всїми товарами, а Русини ідуть до них купувати. Вправдї і наші зачинають заниматись торговлею, але ще на малу стопу. До того біда між нашими торговельниками тая, що один другому завидує.

Як нам відомо, в Куритибі єсть наших 4 склепарів, та щож, коли оден на другого дивить ся, як пес на кота. Як котрий пильнує склепу і добре поводить ся єму, — вже другі завидують єму і ворогують на него. Нема тої лучности, яка єсть у инших торговельників. От по цїлій Паранї порозсївались Турки, а властиво Сирийчики. Ті так між собою руку тримають, що аж дивують ся инші народи. Приїде який Турок, правдиво як турецкий сьвятий, а вже краяни (patricio) дають єму товару блаватного кілька штук на плечі і він ходить від дверий до дверий, клюпачкою викликує людий і продає товар. За кілька місяців вже тягне візок на двох колесах По рокови такий Турок отвирає десь вже склеп. Звичайно всї Сирийчики в цїлій Бразилїї становлять одно Товариство торговельне, котрого філїї знаходять ся по більших містах. Ті то прочим достарчають товарів, котрі звичайно купують на лїцитациї, тож могуть навіть таньше розпродувати. Мають Сирийчики також свою часопись, котра в Ріо де Женейро виходить. Наші Русини вправдї не мають такої голови до торговлї, алеж бо могуть випрактикуватись на добрих купцїв, брак лиш доброї волї і лучности, яка конче потрібна єсть в торговли, особливо в чужих краях. Хотяй торговля в тих часах не поплачує ся так, як кілька лїт тому, однак всегда мож мати добрий процент від вложеного капіталу.

Всї Русини поза ріку Iguassu всїми силами стараємось о сталого сьвященика. На Жанґадї вже мають і церков нову, 3 дзвони, 2 фелони, чашу і книги потрібні. Також єсть помешканє для сьвященика при церкві, пляц на огород і два важкі шакри 158 гектарів, зараз поза дорогу від церкви.

Той край від ріки Iguassu на полудне єсть тепер спірний між двома ґуберніями: Параною а С. Катаріна. До тепер належав до Парани, а минувшого року конґрес рішив, що має перейти до St. Catharina. Тимчасом мешканцї тутешні і цїла Парана ударила в алярм, бож відбирано їй тим одну третину з цїлої Парани. Протести ішли за протестами, а навіть острено шаблї, чищено ґвери, приготовляючись до війни. Конґрес в Ріо, видячи, на що заносить ся, оголосив, що тая ухвала стаєсь неважною. Цїла справа лишаєсь як до тепер, а за якийсь час трибунал найвисший розгляне тую справу і видасть остаточне рішенє. Помимо всїх протестів всї сподїють ся, що бодай половина того краю припаде до St. Catharin-и.

Таким чином кольонїї як Люцена, Антонїо Олїнто, Uniao da Victoria, Antonio Candido і Жанґада належали би до St. Catharina. Чи се лїпше би було для руских кольонїй — тепер не мож відгадати. Знаємо лиш тоє, що там лїпші порядки в урядах, більше фабрик, доріг, почт, телеґрафів, та більша торговля. Попри тоє майже там всї Нїмцї, запроваджують податки, з початку малі на кольонїстів, але колись будуть більші. Також там загрожує руским кольонїям більший наплив Нїмцїв, котрі все в свої руки потрафлять заграбити. В короткім часї цїла загадка розвяже ся, а ми будемо знати, де належимо.

(Конець буде).

Шовкова хустка, шовкова —
Бувай дївчино здорова.

На пальчик перстень зо злота —
Втворайте дружби ворота.

На ніжку чобіт з сапяну —
Ведуть дївчину як пяну.

Дорожку стелять квітками —
Копають пропасть між нами.

Глубоку пропасть бездонну —
Ведуть дївчину, як сонну.

В віночку з барвінку і рути —
Хоть хочу, не можу забути.

Не залунає вже в ушах моїх,
Твій срібноструннний, ясний сьміх,
Як жайворонка сьпів у ранцї, на веснї,
Не задзвенить менї.

Не на моїй вежі зависне він,
Той благовісний, чистий дзвін.
Другóго не мине, покличе в щастя храм,
А я останусь сам.

Крик і гамір, як на ярмарку в містї.
І музики не втихають троїсті.

Хороводом в танци пари снують ся,
Під їдою столи довгі аж гнуть ся.

А від хати через сїни до хати
Поміж гостї ходить батько і мати.

Мід, горівку в срібних збанках розносять,
Припивають і говорять і просять:

»Пийте гостї, жийте любі, живіть ся!
На старих нас не зважайте, не дивіть ся!

Бо ми нинї, люди добрі, не голодні,
Ми від щастя навіть їсти вже не годні«.

А молода, блїда, блїда,
Не ткне нї меду, нї вина,
Головку клонить в діл,
На груди, понад стіл.

А в тих грудях, розпука, страх,
У серцю біль, а на очах
Тремтять, як перли дві,
Великі дві слезї

Одна слеза, се цїль житя,
Столочена, змарнована,
А друга — з серця кров —
Запродана любов.

Розливайте ся солодкі вина,
Як ріки!
Та най вами упєть ся дївчина
На віки.

Та най вами упєть ся дївчина
На віки —
Розливайтеж ся солодкі вина,
Як ріки!

Я виджу її. Весела, говірлива,
З піднятою високо головою
Іде помежи людською юрбою,
Немов говорить: Гляньте, я щаслива!

Щаслива. Має дім свій і родину,
Муж має ранґу високу і плату.
Тримає конї, і будує хату,
А любить, кажуть, жінку до загину.

Щастє — тай годї! А я вам говорю
Облудний підступ і хитра ошука.
Жінкам властива, висока наука
Вдавати щастє в нещастю і в горю.

Гляньте незримо в єї тайні мисли,
Війдїть в бажання сердечні і в мрії.
Дежь тоє щастє?... Кругом вітер віє,
Погасло сонце і хмари нависли.

Повсихали синї квіти
За водою.
Полиняли мої очи
За тобою.

Повсихали синї квіти
У городї.

Японьско-росийска війна.

На морю

Заповідана ось туй-туй морска битва, а навіть і зведена вже — дневникарскими репортерами на терпеливій б булї, — якось не надходить. Рождественьский не завернув і до францускої пристани Saigon, і не появив ся єще коло Формози, а десь на полудневo-хіньскім морю зник з очий навіть найцїкавійшим анґлїйским репортерам, так що всякі визначувані нагороди хіньским державам за вісти про росийску фльоту, остають без вислїду. Поодиноким поголоскам що ось то бачено там а там три-чотири воєнні кораблї, здає ся росийскої фльоти, нема що вірити, бо трудно припустити, щоби Рождественьский, майже перед лицем неприятеля, роздїлював свою ескадру. Бути може, що він дожидає десь в укритю прибутя Небоґатова з третою ескадрою, а бути може, що десь нагло і несподївано появить ся коло Рибацких островів, а може і за ними, так само, як появив ся незамічений за Сінґапоре. Не менше цїкава, а ще більше непевна буде тактика адм. Тоґа. Певним здаєсь бути тілько те, що він не думає іти назустріч Рождественьскому, та віддаляти ся від своїх безпечних пристаний, бо в противнім разї до сего часу був би вже заатакував єго, не допускаючи до злуки, чи там тактичної звязи з Небоґатовим. Але Тоґо хоче очікувати неприятеля близько берегів Японії. Та не знати тілько, чи виступить против него зараз при першім японьскім острові, Формозї, етентуально коло архіпеляґу Рибацких островів, чи може пропустить дальше, а буде вести підїздову борбу через цїлий час вздовж берегів Японії і доперва під самим Владивостоком, — вкупі з бльокуючою ескадрою адм. Камімури — видасть Рождественьскому рішаючу битву. Сей другий спосіб видаєсь навіть кориснїйшим для Японцїв, бо не наражуючи своєї морскої сили, яка в отвертій борбі мусїла би очевидно потерпіти бодай голова за голову, подає можність нічними атаками торпедівцїв, наглими набігами найскорших кружляків і киданєм мін поперед курсом росийскої армади ослабити єї так, що при останній битві Японцї зискали би поражаючу перевагу. Що Японцї не завагають ся перед обоюдним средством киданя мін, доказує випадок, який лучив ся вже на хіньскім морю, що дві хіньскі джонки вилетїли у воздух наткнувши на підводні міни. З сеї причини повстала паніка у всїх пристанях Далекого Сходу, бо тими дорогами їздить щоденно соски европейских пароходів, а кождому грозить тепер таке знищенє. Натомість в заграничних дневниках появила ся инша верзия, хотяй мало правдоподібна, що Рождественьский має в плянї заняти Формозу і єї пристанї вчинити підставою своєї морскої акциї против Японії.

На суші.

З коротких, чи обкроєних телеґрам ґен. Лєнєвича, як їх публїкує петербурска телеґрафічна аґенция, годї виробити собі ясного поняття про ситуацию, тим більше, що зараз на другий день появляють ся звичайно аж з Токіо (!) телеґрами, які заперечують і модифікують подані факти на некористь Росиян. Одно видко з того, що Японцї таки мусїли чимало потерпіти під Мукденом, коли так довго збирають сили до дальшої акциї против розбитої, як здавало ся, а тепер вже наново зорґанїзованої росийскої армії. Вправдї Японцї, як доносить Daily Telegraph, чим раз посувають ся на північ, однак се іде поки що поволи, тим більше, коли зважити, що они натрафляють на опір тілько поменших віддїлів росийскої задної сторожі. Однак тим не є виключене зовсїм, що Японцї, як до тепер завсїгди чинили, консеквентно переводять плян кампанії і перше забезпечують для себе великий шмат здобутої землї, укріпляють ся в Мукденї і Тієлїнї, перебудовують зелїзницю на вузкошляхову, орґанїзують населенє і хунхузів і виконують далекосяглі марші для окружаючої тактики. Послїдна телеґрама ґен. Лєнєвича доносить: Дня 14. рано неприятель перейшов до офензиви в напрямі Гайсімао і дороги Шімнінкао-Ташіходзу. О год. 5. пополудни Японцї заняли Пудядзу і Нансанґандзє. З Токіо доносять, що занято м сцевість Тунґуа. — На мапі нема сих місцевостий, тож не можна осудити, о скілько зведені борби лежать на полудне від Кіріну, де правдоподібно концентрує ся більша сила росийскої армії. Тож і не можна осудити, який характер мало опущенє наведених місцевостий Росиянами, бо часами занятє такої місцевости є окуплене дорозше, чим є правдиве значінє такої побіди. І тут доперва занятє Кіріну, або рівнобіжно з ним лежачого при шляху зелїзницї Чанчуну, вияснить доперва ситуацию в Манджуриї.

Новинки.

— **Календар.** В пятницю: руско-кат.: Келестина, Іродіона; римо-кат.: Вел. Пятниця, Анзельма. — В суботу: руско-кат.: Евпсихія.; римо-кат.: Вел. Суб., Сотера і Кая.

— **На вчерашних загальних зборах Наук. Тов-а ім. Шевченка** вибрано головою Товариства проф. Михайла Грушевского, а до видїлу війшли пп.: Кароль Бандрівский, Володимир Гнатюк, др. Денис Лукіянович, Михайло Мочульский, Кость Паньківский, др. Кирило Студиньский і Іван Ясеницкий. Заступниками видїлових вибрано пп.: д-ра Евгена Бурачиньского, Павла Волосєнку, д-ра Ярослава Грушкевича і д-ра Петра Рондяка. Проф. М. Грушевский одержав 53 гол. на 60 голосуючих. Прочих видїлових вибрано голосами 52—55 на 60 голосуючих. Збори тревали від год. 10. рано до 3. пополудни і від 6. вечером до $12^1/_2$ в ночи.

— **Українська мова в Росиї.** В царскій академії науковій в Петербурзї— як доносить »Русь«— порішено питанє о свободї українського друкованого слова. Наукова академія прийшла до того пересьвідченя, що українське населенє повинно мати ті самі права, що і великоруске, говорити публично і печатати в своїй рідній мові. В тім дусї академія має внести предлогу до комітету мінїстрів.

— **Закон о підводах** Палата послів рішила змінити закон о підводах, який доси кривдив доставників підвод. Після нового закона доставник підводи буде діставати пересїчно замість дотеперішних 6 сотиків за кільометер і коня, 23·3 сот. з державної каси, се є майже чотири рази рази більше, як доси. Коли прим. доставник підводи діставав доси за одну милю т. є. $7^1/_2$ кільометрів і пару коний 90 с, то на основі нового закона дістане він за ту саму їзду пересїчно 3 К 50 с від милї. Коли сю цифру порівнаємо з попередною, покаже ся, що доставник підводи дістане замість дотеперішних 90 с за милю і пару коний з возом, винагороду у висотї 3 К 80 с. Понадто новий закон подає доставникам підвод ще дальші користи. Розріжняє він іменно підводи для транспорту до точно означеного місця з найбільшим віддаленєм 30 клм. і підводи на час, і винагороду за кільометер та коня обчисляє лише при перших підводах і то до найбільшого віддаленя 30 клм. (в гірских сторонах 20 клм.) і тут признає ще понадте за кожду годину ожиданя (понад перші дві години) відшкодованє, котре рівнає ся винагородї за проїхані два кільометри дороги. Підводи же на час будуть обчисляти ся в такий спосіб: за час до 8 годин будуть уважати ся півдневні і будуть діставати винагороду, рівну винагородї за 20 кільометрів відбутої дороги; підводи ужиті на довше як 8 годин будуть уважати ся за цїлодневні і будуть діставати винагороду, рівнаючу ся винагородї за 30 кільометрів переїханої дороги. Новий закон признає вкінци доставником підвод право домаати ся відшкодованя за всї ушкодженя, котрі конї або віз понесли би не з їх вини.

— **Пожари.** Сезон пожарів почав ся вже, мимо безнастанної слоти. Хроніка пожарів виказує: В Підбірцях, стрийского повіта, згоріло онодї 9 селяньских загород, вартости 5.000 К. Шкода була в половинї обезпечена. — В Рудї щутківскій, чесанівского повіта, знищив огонь 5 господарств. Шкода виносить 2.300 К і була лише вчасти обезпечена. — Дня 14. с. м. вибух пожар в будинках двірских бар. Блажовского в Новосїлцї заловецкій, бучацкого повіта і знищив до кількох годин стодолу і всї стайнї. Двір і будинки мешкальні остали цїлі, виратовано також худобу і знаряди господарскі. Шкода значна. Причина пожару поки що не звісна. Огонь вибух в стодолї. — У всїх наведених ту місцевостях не було при пожарах добре зорґанїзованої оборони перед огнем. Але наші селяни мимо накликувань до орґанїзованя пожарних сторожий і мимо урядових приказів зі сторони староств не заложать пожарної сторожи доти, поки до села не загляне страшний гість — огонь. »Повірять — аж змірять« і тодї на »ґвалт« пишуть до львівского »Сокола«: »присилайте статути і інструктора, замовте сикавку і т. д., бо в нас вигоріло пів села, а люди не знали, як ратувати«. Потвердженєм сего є десятки листів в актах пожарної комісиї львівского »Сокола«. Заснованєм пожарної сторожи повинен заняти ся місцевий душпастир або учитель, і они не повинни занедбати сего обовязку.

— **На одну стипендию** з фондациї бл. п. Михайла Білецкого для руских учеників ґімназиї в сумі 300 К, оповіщує митрополича консисторія конкус з речинцем до 31. мая. Узгляднені будуть передусїм наслїдники Івана Білецкого, б. пароха в Завадцї і Василя Білецкого, б. пароха в Дубівцях. Стараючі ся мають внести свої просьби з документами за посередництвом своєї дирекциї ґімназиї до митрополичої капітули.

— **Іменованя і перенесеня.** Намісник надав посаду повітового комісаря в Галичинї Стан. Псарскому повіт. комісареви з Дальмациї та іменував концепістів намісництва повітовими комісарями: Ів. Матковского, Жигм. Ґронзєвича, Каз. Мілїньского, Фел. Строку, Гіф. Левицкого, д-ра Жигм. Красуцкого, д-ра Романа Третяка, Кар. Ольпіньского, д-ра Каз. Прус-Хлаповского, Тад. Кемпіньского і Авг. Вовконовича; концептових практикантів: Йос. Венжика, Волдс. Смолєна, д-ра Стан. Висоцкого, Генр. Крупского, Стан. Мошиньского, Брон. ґр. Руссоцкого, Ем. Раппа, Вол. Отмана, Вол. Ґнєвоша, Ів. Мікоша і почтового офіцияла Яцка Бенявского концепістами намісництва. — Намісник іменував санїтарних асистентів: д-ра Ів. Орского і д-ра Стан. Качиньского санїтарними концепістами. — Намісник переніс повітового лїкаря д-ра Якова Дорожиньского з Рогатина до Львова, а санїтарних концепістів д-ра Стан. Янїкевича з Косова до Снятина, а д-ра Стан. Качиньского зі Снятина до Косова.

— **Дрібні вісти.** Добра Мости малі в равскім повітї купив кн. Павло Сапіга за 350.000 К від кн. Володислава Ґедройца. — У Львові появили ся підроблені реньскі (2 К). Один з фальзифікатів, зроблений з цинку, зложено вчера в поліциї.

— **Справленє ошибки**: В вчерашнім числї на 1. стор. в 2. стов. в 9. стрічцї згори має бути: ...і Методий придумали чудно-стройную азбуку....

— **З станиславівскої епархії.** Інституция новоіменованих крилошан відбула ся в день Благо-

---

Заглядаю на край сьвіта,
Але годї!

Ой як тужить за дощами
Тая каня,
Оттак менї тяжко-важко
Без коханя.

Оттак менї без коханя
Жити трудно.
Сьвіт, як трумно. Всюди сумно,
Всюди нудно.

Порох, бальон і трамваї,
Горді вигади культури.
А душа в ярмі страдає
І терпить давні тортури.

Кораблї і паровози
Лучать землї і столицї,
Лиш людий все дїлять сльози,
Заскорузлости границї.

А як лучать — то кайдани,
Так на руки, як на мисли.
Гей! Коли той час настане,
Щоб вони на віки присли?

Він у бюрі, або у касинї;
Пє вино, говорить, в карти грає;
А вона знов в кухни, при дитинї,
Пряче в хатї, або вишиває.

Часом тільки зберуть ся в гостину,
Часом гостий у себе приймають.
Він їй »доню« каже, вона »сину«.
Чимраз красше комедию грають.

Мимо того їх всякий вважає
За примір взірцевого подружа.
Кажуть: »гарну пан З... жінку має«,
»Панї З... має доброго мужа«.

Раз вона на його імянини
Пса купила йому і ручницю,
А він пальму в єї уродини
І канарка у шлюбу річницю.

»Знаєш, — (каже до ньої) — в тій хвили
Лїт чотири осталось за нами«.
А вона позїхнула. »Мій милий,
Але кілько єще перед нами ?!«

віщеня Пр. Богородиці. — Референтами консисториї іменовані оо.: Евстахий Шмериковский з Угорник, Теодор Матейко з Опришовець і Михайло Бровко з Креховець. — Радниками консисториї іменовані: 1) Евстахий Шмериковский, 2) Йосиф Смеречиньский, 3) Тит Войнаровский, 4) Алексей Воляньский, 5) Іван Кобриньский, 6) Іван Рогужиньский, 7) Михайло Сіменович, 8) Амврозий Січиньский, 9) Николай Сваричевский, 10) Йосиф Бальк о, 11) Михайло Садовский, 12) Льонгин Раковский, 13) Стефан Комариньский, 14) Климентий Кульчицкий, 15) Андрей Сумик, 16) Василь Мотюк, 17) Ярослав Бачиньский, 18) Михайло Бровко, 19) Климентий Соневицкий, 20) Ізидор Кисілевский, 21) Іван Рудницкий, 22) Петро Ілевич, 23) Николай Альфред Сіменович, 24) Зенон Сіменович, 25) Волод. Кисілевский, 26) Іван Ляторовский і 27) Николай Темницкий. — Асесорами консист. іменовані оо.: 1) Олександер Русин, 2) Конрад Лагола, 3) Лев Левицкий, 4) Володимир Лисинецкий, 5) Макарий Кречковский, 6) Антін Рудницкий, 7) Софрон Левицкий, 8) Василь Попель, 9) Бронислав Вергановский, 10) Володимир Диминьский, 11) Іван Кочержук, 12) Вячеслав Збудовский, 13) Альойзий Олесницкий, 14) Витовт Билиньский, 15) Йосиф Кисілевский і 16) Николай Котлярчук. — Іменовані: о. Константин Цісик, б. завідатель деканата жуківского, дійсним деканом; о. Софрон Левицкий другим містодеканом єзупільским; о. Іван Рудницкий дійсним деканом заліщицким, на місце увільненого дотеперішного настоятеля деканата о. Фр. Скульского; о. Стефан Комариньский дійсним деканом станиславівским, на місце увільненого від того обовязку крилош. Василя Богоноса; о. Ізидор Ганкевич дійсним деканом кудринецким; Йосиф Балко, першим і Николай Сваричевский другим містодеканом кудринецким, по увільненю Виктора Чомкевича від того обовязку; о. Климентий Кульчицкий першим і Володимир Кархут другим містодеканом тисьменицким; о. Льонгин Скалиш дійсним деканом і Василь Мотюк містодеканом устецким; Алексей Слюсарчук дійсним деканом і Іван Рогужиньский першим містодеканом пістиньским; о. Николай Огоновский дійсним деканом снятиньским, по увільненю о. Михайла Заревича від того обовязку. — Канонічну інституцию одержали оо: Николай Яросевич на Сапогів, Петро Саврій на Вербовець, Омелян Дудик на Завале, Йосиф Кисілевский на Олешу, Іван Ульваньский на Межигірці, Іван Лабій на Джурин, Порфірий Гордієвский на Стрільче, Северин Підляшецкий на Увислу, Григорий Селяньский на Тулуків, Михайло Бровко на Крехівці, Теодор Матейко на Опришівці, Емануїл Січиньский на Радче, Михайло Дейницкий на Тумір, Евстахій Сливиньский на Остру і Дмитро Курдидик на Цигани. — Розписані поновно на конкурс: Погорилівка, дек. черновецкого і Цінява, коломийского. — Введені: Йосиф Проць, яко завідатель в Устю зеленім, Петро Павлюк, яко завідатель в Озерянах, Іван Сенчук (пресвитер), яко прив. сотрудник в Пядиках, Ярослав Марчак, яко четвертий сотрудник катедр. в Станиславові, Іван Палагицкий, яко експозит в Чорнокінцях малих і Лев Воробкевич яко завідатель в Говилові. — Увільнене з духовної епархіяльної звязи одержали: Александер Дикий і Мартин Валюта (окінч. богослови) до львівскої епархії. — Рукополагане одержали: Іван Сенчук, Антін Гарасевич, Іван Любович, Володимир Стотанчик, Яків Медведский, Петро Процьків, Василь Пик і Виктор Лозиньский. — Правительство назначило на оден рік дотацию для прив. сотрудників: в Соколівці, Гвіздци старім, Ланчині, Ямниці, Чорнолізцях і Гнильчи.

Посмертні † оповістки.

— **Евген Вінтоняк**, уч. VI. кл. ґімн. в Золочеві, упокоїв ся по довгій і тяжкій недузі дня 18. с. м. в Утішкові. В покійнику стратила Русь-Україна одного з найбільше люблячих єї синів. В. є. п.!

Телеґрами

з дня 20. цьвітня.

Будапешт. Міністри Гієронімі і Берзевічі не дожидаючи кінця пересиленя, наміряють уступити.

Петербург. Між австро-угорским а російским правительством ведуть ся переговори що до продовженя умови заключеної в Мірцштеґ в справі реформ в Македонії. Речинець умови кінчить ся в серпни с. р., а на Балкані ще не заведено порядку.

Берлін. Loc. Anz. знова доносить, що димісия російского міністра Віттого є дуже близька,

Царгород. Наспіла ту чутка, що маршалок Різа-баша, який вибрав ся проти повстанців в Ємен (полудн.-зах. Арабія) дістав ся з цілим військом до неволі.

Льондон. Daily Telegraph доносить з Токіо: Французскому правительству доручено формальний протест Японії проти недодержаня невтральности.

Варшава. На передмістю Повонзки поліция арештувала вчера в ночи 200 осіб, при яких найдено револьвери.

Colosseum
в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

від 16. до 1. мая 1905.

Нова сензацийна проґрама.

Щоденно о 8. год. вечер представленє. В неділї і сьвята 2 представленя о 4. год. попол. і о 8. год вечером, Що пятниці **High-Life** представленє. Білети вчаснійше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9. З купленим білетом на фотелї, льожі І-рядні крісла можна їхати даром на представленє омнібусами Кольосею, які ждуть коло Віденьскої Лаварнї.

„Тревоги автора і видавника“

гумористична подія з натури)

О. Я. Кониського

можна набувати в Адміністрациї »Руслана« та в обох руських книгарнях у Львові.

Цїна примірника на велїновім папери виносить всего **30 сот.** (з почтовою пересилкою 35 сот.)

За певну і добру льокацію

поручаємо:

4½% листи гіпотечні
4% листи гіпотечні
5% листи гіпотечні преміовані
4% листи Товариства кредитового земского
4% і 4½% листи Банку краєвого
4% позичку краєву
4% облїґациї пропінацийні
і всїлякі ренти державні

Ті папери продаємо і купуємо по найточнїйшім курсї деннім.

КОНТОРА ВИМІНИ

ц. к. упр. гал акц.

БАНКУ Гіпотечного

Розклад поїздів зелїзничих обовязуючий від I. мая 1904.

(Приїзд і відїзд поданий після середно-европейского часу).

о год.	Приходять до Львова (головний дворець)	о год.	Відходять зі Львова (головний дворець)
6·00	з Кракова, Берлина, Відня, Праги, Хирова	6·20	до Іцкан, Яс, Букарешту, Жидачева, Потутор, Керезмезе, Чорткова (від 1/7—31/8), Сучави
6·10	з Іцкан, Чорткова, Калуша, Делятина (чер. Коломию 1/6—30/9 вкл. в нед. і сьвята), Керезмезе (1/5—30/9 вкл.)	6·30	до Підволочиск, Київа, Одеси, Бродів, Копичинець, Гусятина, Чорткова
7·30	з Рави рускої; Сокаля	6·45	до Лавочного, Пешту, Дрогобича, Борислава
7·40	з Підволочиск, Одеси, Київа, Бродів	6·50	до Яворова
7·45	з Лавочного, Пешту, Хирова, Борислава, Калуша	8·25	посп. до Кракова. Відня, Берлина, Праги, Любачева, Самбора, Закопаного
8·00	з Самбора, Хирова		
8·10	з Станиславова, Жидачева, Потутор	8·35	до Кракова, Відня, Праги, Ясла, Осьвенціма
8·20	з Яворова	9·10	до Лавочного, Хирова, Калуша, Ходорова
8·55	з Кракова, Відня, Берлина, Варшави, Праги, Закопаного через Краків, Мезеляборча, Пешту	9·25	до Самбора, Хирова
		10·35	до Тернополя, Потутор
10·02	з Стрия, Борислава	10·45	до Черновець, Делятина, Заліщик, Новоселиці
10·20	з Ряшева, Любачева	10·50	до Белзця, Сокаля, Любачева
11·25	з Коломиї, Жидачева, Потутор, Керезмезе	1·55	посп. до Підволочиск, Київа, Одеси, Бродів, Копичинець, Чорткова, Заліщик, Гусятина
1·10	з Лавочного, Калуша, Хирова, Борислава		
1·30	посп. з Кракова, Берлина, Відня, Праги, Н. Санча, Риманова, Івонича, Сянока, Хирова	2·45	посп. Іцкан, Яс, Букарешту, Потутор, Калуша, Жидачева, Чорткова, Вижниці, Керезмезе
1·40	посп. з Іцкан, Чорткова, Калуша, Заліщик, Кіцманя, Новоселиці (через Жучку, Вижниці	2·55	посп. до Кракова, Відня, Берлина, Праги, Закопаного
2·30	посп. з Підволочиск, Одеси, Київа, Бродів, Грималова, Гусятина, Копичинець, Ковови	3·05	до Стрия, Хирова, Борислава, Тухлї (від 15/6—30/9 вкл.), Сколього (1/5—30/9 вкл.), Ходорова, Калуша
4·35	з Стрия, Хирова, Тухлї (15/6—30/9), Сколього (1/5—30/9)	3·30	до Ряшева, Любачева, Хирова.
4·45	з Яворова	3·40	до Самбора, Хирова
5·03	з Сокаля, Белзця, Любачева	5·48	до Яворова
5·30	з Підволочиск, Київа, Одеси, Бродів, Грималова, Потутор, Заліщик, Гусятина, Іваня пустого, Скали, Копичинців	5·55	до Коломиї, Жидачева
		6·20	до Кракова, Відня, Берлина, Варшави, Праги, Карльсбаду, Хирова, Пешту, Н. Санча,
5·40	з Кракова, Берлина, Відня, Праги, Осьвенціма	6·40	до Лавочного, Пешту, Хирова, Борислава, Калуша
5·50	з Іцкан, Жидачова, Новоселиці і Сучави	7·05	до Рави рускої, Сокаля
8·40	посп. з Кракова, Відня, Берлина, Праги, Івонича	9·00	до Підволочиск, Київа, Одеси, Бродів
9·10	з Іцкан, Букарешту, Чорткова, Потутор, (Жидачева 1/5—30/9) Гусятина, Керезмезе, Калуша,	10·05	до Перемишля (1/5—30/9 вкл.), Хирова, Н. Загіра
		10·42	до Іцкан, Чорткова, Заліщик, Делятина, Сучави
9·50	з Кракова, Відня, Берлина, Вроцлава, Варшави, Праги, Осьвенціма, Хирова	10·55	до Кракова Відня, Вроцлава, Праги
		11·00	до Підволочиск, Бродів, Копичинець, Грималова Іваня пуст., Скали, Гусятина, Потутор
10·00	з Самбора, Хирова, Сянока, Ясла		
10·20	з Підволочиск, Київа, Одеси, Бродів, Копичинець, Заліщик, Скали, Іваня пустого, Гусятина	11·05	до Стрия
		11·10	до Рави рускої, Любачева (що неділї)
10·40	з Лавочного, Пешту, Хирова, Калуша, Борислава,	12·45	посп. до Кракова, Відня, Берлина, Варшави, Праги, Закопаного, Н. Санча
12·20	посп. з Іцкан, Яс, Царгорода, Жидачева, Заліщик		
2·31	посп. з Кракова, Берлина, Варшави, Відня, Праги	2·51	посп. до Іцкан, Яс, Букарешту, Чорткова, Керезмезе (від 1/5—30/9), Сучави, Кіцманя
3·25	з Тернополя, Бірок великих, Грималова	4·10	до Кракова, Відня, Вроцлава, Берлина, Праги, Пешту, Самбора, Сянока, Осьвенціма
	на дворець „Підзамче“		**з двірця „Підзамче“**
7·20	з Підволочиск, Одеси, Київа і Бродів	6·43	до Підволочиск, Бродів, Київа, Одеси, Копичинець, Гусятина, Чорткова
2·15	посп. з Підволочиск, Київа, Одеси, Бродів, Грималова, Гусятина, Копичинець, Чорткова	10·52	до Тернополя, Потутор
5·06	з Підволочиск, Київа, Одеси, Бродів, Копичинець, Заліщик, Потутор, Іваня пустого, Скали, Гусятина, Бродів, Грималова	2·09	посп. Підволочиск, Бродів, Київа, Одеси, Копичинець, Гусятина, Грималова, Скали, Іваня пуст.
10·02	з Підволочиск, Київа, Одеси, Бродів, Копичинець, Заліщик, Іваня пустого, Скали, Гусятина	9·21	до Підволочиск, Київа, Одеси, Бродів
		11·24	до Підволочиск, Бродів, Копичинець, Заліщик, Іваня пустого, Скали, Гусятина, Грималова.
3·04	з Тернополя, Бірок великих, Грималова		

ПОЇЗДИ ЛЬОКАЛЬНІ.

Приходять на головний дворець:

з Брухович 6·42, 7·30 рано, 11·45 перед полуд. 3·00, 4·30 і 5·03 пополудни, 7·54 і 8·59 вечером, (до 11/9 вкл.)
з Янова 8·20 рано, 1·16, 4·45 попол., 9·25 вечером (від 1/5 до 30/9 вкл.), 10·10 вечером (від 15/5 до 31/8 вкл. в неділї і сьвята.
зі Щирця 9·35 вечер. (1/6 до 11/9 вкл. в неділї і сьвята).
з Любіня вел. 11·35 вечером (від 15/5 до 11/9 вкл. що неділї і сьвята.

Відходять з головного двірця:

до Брухович 5·48 рано, 9·30 і 10·50 передполудн., 1.05, 3·35 і 5·05 попол., 7·05 і 8·04 веч. (від 8/5 до 11/9 вкл.) 11·10 в ночи (що неділї).
до Янова 6·20 рано, 9·15 передпол., (від 1/5 до 30/9 вкл.) 1·35 попол. (від 15/5 до 31/8 в неділї і сьвята), 3·18 попол (від 1/5 до 30/9 вкл.) і 5·48 пополудни.
до Щирця 1·45 попол. (від 1/6 до 11/9 вкл в неділї і сьвята).
до Любіня вел. 2·15 попол. (15/5 до 11/9 вкл. в нед. і сьвят.)

ЗАМІТКА: Час середно-европейский ріжнить ся від часу львівского о 36 мінут, а іменно 12 год. часу середно-европейского = 12. год. 36 мін. часу львівского. — Нічні години від 6. вечер до 5·59 рано обведено рамками. — В місті продає білети звичайні аґенция часописий Й. Ст. Соколовского пасаж Гавсмана 9, від 7. рано до 8. вечером. — Бюро інформацийне ц. к. зелїзниць державних (ул. Красїцких ч. 5.) удїляє пояснень в справах зелїзничих, продає білети всякого рода і розклади їзди, в годинах урядових від 8. рано до 3. пополудни, а в неділї і сьвята від 9. рано до 12. в полудне.

Видає і відповідає за редакцию: **Лев Лопатиньский.** З друкарнї В. А. Шийковского.